

Dossier distributieplatformen voedseloverschotten

Inleiding

Voedselverlies in Vlaanderen

Een probleem

Voedselverlies is wereldwijd een probleem. In Vlaanderen komt er per persoon jaarlijks 17 kg voedsel in de vuilnisbak terecht. Een deel daarvan is nog perfect eetbaar. Dat er zelfs ongeopende verpakkingen worden aangetroffen maakt duidelijk dat er veel voedsel verloren gaat.

De Vlaamse overheid en de actoren van de voedingsketen hebben zich met de “Roadmap voedselverlies” geëngageerd om dit tegen 2020 met 15% te doen dalen.

Maar ook de lokale besturen in Vlaanderen willen er op inzetten. In heel wat gemeenten zijn organisaties al actief rond de verschillende aspecten van voedsel. Ze combineren aandacht voor duurzaamheid en afvalpreventie met het herverdelen van voedsel en de lokale productie ervan.

Het thema voedselverlies werd daarom ook opgenomen in het nieuwe pas goedgekeurde “Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval” (Actie 24).

Uitbouw ‘Vlaams netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies’

Wat is het netwerk?

Het nieuw “Vlaams netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies” wil lokale besturen ondersteunen en stimuleren bij het regisseren of coördineren van een beleid rond voedselverlies. Dit netwerk wordt getrokken door de OVAM en het departement LNE. Partners van het netwerk zijn de VVSG, Vlaco en Komosie. Het netwerk is complementair aan de lerende netwerken die Komosie op dit vlak reeds organiseert.

Wat doet het netwerk?

- 1) het organiseren van een **overlegstructuur** op Vlaams niveau (dLNE, OVAM, Kosmosie, VVSG, Vlaco).
- 2) het organiseren van **workshops** voor lokale besturen rond concrete thema's om ervaring en praktijkvoorbeelden uit te wisselen.
- 3) de realisatie van een **praktijkboek**.

Een eerste thema dat werd bekeken is de problematiek van de voedseldistributie. Andere thema's waarrond momenteel gewerkt wordt zijn restorestjes en lokale voedselstrategieën

Meer info hierover?

Wil je meewerken aan dit netwerk? Dat kan: voedselverlieslokaal@vlaanderen.be

Voor meer info over de ketenroadmap: www.voedselverlies.be

Je kan je er ook abonneren op het e-zine voedselverlies dat om de drie maanden verschijnt en je op de hoogte houdt van komende studiedagen, nieuwe onderzoeksresultaten en internationale ontwikkelingen.

Thema Voedseldistributie

Op vraag van lokale besturen werd de problematiek van de **Voedseldistributieplatformen** bekeken. We merken immers dat sociale organisaties aanzienlijk meer giften krijgen. *“De voornaamste factor is wellicht de grotere sensibilisering bij bedrijven dankzij de druk die uitgeoefend werd door de media, de publieke opinie en de politieke wereld die de voedselverspilling willen bestrijden.”* Vanuit de voedingsindustrie werd een toename van liefst 39 procent genoteerd. Vanuit de voedingsdistributie is een stijging opgetekend met 22 procent, van 2.100 ton in 2014 naar 2.500 ton in 2015.

Dergelijke grote stromen vergen een goede organisatie.

Met de Schenkingsbeurs is de tool beschikbaar om dit te organiseren voor alle ketenpartners. Ook voor lokale besturen is dit een interessante tool: *“Gemeenten hebben op www.schenkingsbeurs.be een aparte toegang. Ze krijgen er een globaal anoniem overzicht van alle schenkingen die in hun regio plaatsvinden. Bovendien kunnen lokale besturen een coördinerende of zelfs faciliterende rol opnemen om schenkingen mogelijk te maken. Kortrijk stelt bijvoorbeeld een bestelwagen ter beschikking voor de levering van voedseloverschotten aan sociale organisaties op hun grondgebied.”* (OVAM-Link)

De Schenkingsbeurs is een belangrijke stap maar er is meer nodig. Zo heeft Food Act in Kortrijk, lokaal de mensen samen gebracht rond deze problematiek, en al heel wat uitdagingen verbonden aan het verdelen van voedseloverschotten opgelost.

Eén van die grotere problemen is het logistiek vraagstuk: we worden geconfronteerd met de gigantische uitdaging van het transport files, dichtslibbende wegen ...nog verergerd door een groeiende online handel (ook van voeding!). Het daagt ons uit om het systeem te herbekijken. De idee om “voedselhubs” uit te bouwen is al gelanceerd. Het transport, opslag en herverdeling van voedseloverschotten kan daarvan een begin zijn.

Het Netwerk heeft samen met de betrokken organisaties en besturen de logistieke problemen bekeken, knelpunten gedetecteerd en naar oplossingen gezocht. In een eerste sessie werden ervaringen uitgewisseld. In een tweede sessie werd overlegd met de logistieke sector.

In dit dossier vind je een verslag van beide workshops.

Workshop 8 maart 2016 – Distributieplatformen - Sint-Niklaas – Interwaas

Agenda

1. Inleiding
2. Kennismaken: wie zit rond de tafel
3. Uitdagingen/troeven bij voedselherverdeling
4. Vervolgtraject

Verslag

1) Inleiding

Het voorkomen van voedselverlies staat hoog op de agenda van overheid en middenveld. In Vlaanderen is de “Roadmap Voedselverlies” gelanceerd met als doelstelling een daling van 15% tegen 2020. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw “Uitvoeringsbesluit huishoudelijk en vergelijkbaar bedrijfsafval (2016-2022)”. Daarin is een actie 24 opgenomen. Het doel is de uitbouw van een netwerk van lokale besturen die werken rond voedselverlies, de organisatie van workshops en de realisatie van een praktijkhandboek. Hiervoor werken Vlaco, Komosie, VVSG, LNE en OVAM samen in het “Vlaams netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies”.

Momenteel zijn we gestart met de realisatie van die actie. Op voorstel van Interwaas werd gefocust op de problematiek van de distributieplatformen van voedseloverschotten. Aangezien nogal wat besturen (en een aantal middenveldorganisaties)

hiermee bezig zijn of eraan denken een distributieplatform op te richten werd een ervarings- en kennisuitwisseling tussen de verschillende lokale besturen georganiseerd.

Vaststelling is dat er steeds meer aandacht is voor het voorkomen van voedselverlies, wat ook meer druk zet op alle schakels in de keten om voeding op overschot beter te verdelen en nuttiger aan te wenden. Dit veroorzaakt een grotere stroom voedingsoverschotten. De Schenkingsbeurs creëerde een platform waarmee die stroom in kaart wordt gezet en de transfer mogelijk wordt maar dit zal vooral lokaal moeten worden gerealiseerd en georganiseerd. Daarbij duiken tal van problemen op op het vlak van logistiek maar ook ivm het bewaren van voeding, het opslaan ...

Bedoeling van vandaag is bij de bestaande distributieplatformen te horen wat de grootste problemen zijn en welke lessen getrokken kunnen worden.

2) Kennismaken: Wie zit rond de tafel?

Lokale actoren: Interwaas (Ria Van Gucht); Stad Antwerpen (Joke van Dyck) en OCMW (Bart Cassauwers en Bert Quinten); Depot Margo (Karel bollen); Wissel / LKN 2030 (Laurent Dupon) en Vlaams Brabant/sociale kruideniers (Nerima Groffy); OCMW Kortrijk - project Foodact (Piet Lareu en Arnout Vercruysse) en W13 – 13 ocmw's regio Kortrijk (Kim Van Belleghem); Kringwinkel Zuiderkempen (Dirk Ceulemans); Gent OCMW (Rudi Popelier); Slaatje praatje (Nele Decelle), IOK (Maryse Lambrechts).

Vanuit het "Vlaams netwerk lokale besturen" namen deel: (KOMOSIE (Caroo Torfs), OVAM (Willy Sarlee), LNE (Katie De Paepe), (VLACO (Elfriede Anthonissen).

Voor het logistieke luik werd beroep gedaan op Flanders Logistics (Pierre Hazard).

3) Uitdagingen/troeven van partners bij voedseldistributie

Interwaas

Uitdagingen

- Het grootste probleem is logistiek en dan vooral het toenemend volume – hoe kunnen vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd – én tegelijkertijd de voedselveiligheid gegarandeerd blijven? Hoe aanvullend werken aan de Voedselbank?
- Financieel gezien zijn personeel en logistiek de grootste kosten. De vraag is of er, naast de financiële ondersteuning van Interwaas, nog andere financieringsbronnen zijn? Zijn er mogelijkheden bij bedrijven? Het benaderen van bedrijven is een noodzaak: samen-aankoop kan de prijssetting beïnvloeden. Ook

voor wat de gratis producten betreft zijn er mogelijkheden. Als er zich een groot pakket aandient, kunnen die over heel Vlaanderen verdeeld worden?

- De organisaties worden nu op de Schenkingsbeurs geregistreerd maar de uitdaging blijft hoe we dit dan verder lokaal organiseren?
- Momenteel wordt een vzw opgericht zodat van daaruit kan gewerkt worden met aanbieders van voedseloverschotten.

Troeven

- Project 'voedzaam' loopt goed
- Interwaas onderstreept het belang van het samenbrengen van partners, contacten onderling van vzw' en ocmw's. Eerst was er wantrouwen bij de vzw's, maar door het organiseren van de groentebedeling is de samenwerking met de vzw's sterk gestegen.
De Schenkingsbeurs en de workshop van vandaag zijn hierbij ook belangrijke factoren.

Antwerpen (stad en OCMW)

Uitdagingen

- Stad en OCMW werken samen met een 40 tal verenigingen (voedselbedelingen, sociale kruideniers of sociale resto).
- Er wordt vooral gedacht aan het verbeteren van de organisatie van het vervoer: in het kriskras heen en weer rijden door verschillende diensten van de stad zou meer logica en efficiëntie moeten komen. Ook wil men meer verse voeding aanbieden (dat komt van de veiling).
- Praktisch gezien is er vooral een probleem met de magazijnruimte. Het gaat om tonnen voedsel (voornamelijk van EU) en dat vergt grote ruimtes en die zal nog groter moeten worden in de toekomst. Uitbreiding moet worden gezocht maar die ligt niet voor de hand. De grote volumes vereisen eigenlijk ook dat de voeding zelf zou moeten worden ingescand om alles goed te laten verlopen (Praktisch gaat het dan om orderpicking en herverpakking) maar dat vergt veel financiële middelen. Zijn er mogelijkheden bij privé-bedrijven, F. Huts ? De vraag is wat wij bedrijven te bieden hebben, de goodwill bij bedrijven is er zeker. Het gaat hier over de uitbreiding van een opleidingstraject voor WN, concreet over art.60 §7, met de bedoeling deze mensen zo snel mogelijk te laten doorstromen naar bedrijven. De WN worden opgeleid in de uitvoering van het logistieke proces.

Troeven

- Schaalgrootte is een uitdaging maar hieruit kan ook geleerd worden en dwingt tot een professionele aanpak – én tot kijken bij bedrijven hoe zij het aanpakken

Bespreking

- FI Logistics merkt op dat de samenwerking moet worden versterkt. Logistiek is na personeel de grootste kost. Indien een bedrijf een grote hoeveelheid koekjes heeft zouden we moeten bekijken hoe die koekjes over heel Vlaanderen verdeeld kunnen worden en daarbij wordt best met één contactpersoon gewerkt. Die moet de aanbieder het vertrouwen geven én de garantie dat de producten niet in het commercieel circuit terecht komen. Tijdens gesprekken tussen Interwaas en de Boerenbond werd duidelijk de bezorgdheid geuit dat een goede sociale bestemming verzekerd moet zijn.
- Komosie wijst op het belang van een beperkt aantal aanspreekpunten voor voedselschenkers.

Depot Margo

Uitdagingen

- In Limburg was voedselverdeling lang alleen afkomstig van de Voedselbank en zeer traditioneel georganiseerd. Sociale kruideniers als alternatief bestaat niet in Limburg omdat de schaal te klein is en er geen structuur is. Daarom zijn ze gestart met de samenwerking met de St Vincentius groepen, die op hun beurt reeds werkten in het Project Zero food waste van Delhaize, wat voor hen een belangrijke stap was naar het zelf ondernemen van activiteiten.
- Er is vooral nood aan structuur om de distributie efficiënt te laten verlopen. Depot Margo verdeelt/levert zelf niet maar de groepen komen het ophalen. Het transport naar de veiling BelOrta wordt wel door hen georganiseerd en dit is een uur rijden (enkel). Dat maakt het transport tot een grote kost. De Schenkingsbeurs is belangrijk in de verdeling van de groenten.
- De uitdaging is het afstemmen op elkaar, mogelijks via het opmaken van “voedsellijsten”.
 - o In Limburg is er een grote onderneming die groenten inblijkt en samenwerkt met de Voedselbank voor overschotten. Ze hebben geregeld teveel blikjes die ook niet altijd gewenst zijn bij kansarmen, met als gevolg dat die weggegooid worden na een bedeling. (Antwerpen merkt op dat men daarom ook geen voedselpakketten geeft maar de mensen vraagt wat ze willen).
 - o En wat met speciale producten zoals voor diabetici? Die zouden gericht moeten kunnen worden verdeeld en niet algemeen naar iedereen. Zo komen er aanbiedingen van Damhert met dieetproducten, wij hebben met hen afgesproken dat die gericht verdeeld worden. Dit zou voor heel Vlaanderen kunnen. Men zou bijv vijf producten kunnen nemen en die verdelen over heel Vlaanderen. Op die manier kunnen we

- zuurstof geven aan de verschillende initiatieven. Aandachtspunt hierbij is voldoende complementair te blijven werken aan de Voedselbank.
- Met andere woorden: indien we grote hoeveelheden beter zouden kunnen spreiden dan zijn er meer mogelijkheden. Dit platform is hier een hefboom voor. De Schenkingsbeurs is hier een goed hulpmiddel voor.
 - Bij de Sint-Vincentiusconferenties is er op een aantal plaatsen heel duidelijk een evolutie aan de gang waardoor men niet alleen de producten verdeelt die men krijgt, maar men zelf actief op zoek gaat naar noodzakelijke goederen.
 - Bij die dynamische Conferenties voorziet men nu ook een tafel, waar men producten die men zelf niet nodig heeft kan achterlaten (en daar ook vrij producten die anderen achtergelaten hebben kan meenemen). Ook vraagt men voor het ganse pakket vaak een symbolisch bedrag (bv. 2 € voor een pakket twv 25 €) en probeert men een onthaal te organiseren.
 - Het grote knelpunt bij veel voedselhulporganisaties is de beperkt ruimte waarover ze beschikken: 25 % van de Vincentiusconferenties beschikt over minder dan 50 m² oppervlakte (40 % minder dan 100 m²). Dit moet zeker een aandachtspunt zijn voor lokale beleidsverantwoordelijken.

Sociale kruidenier en Wissel / LKN 2030 (Leuven)

Uitdagingen

- Logistiek is een probleem: er zijn 2 chauffeurs die winkels afgaan maar hebben maar een kleine camionet en moeten vaak twee keer rijden ... middelen ontbreken
- In het kader van Leuven Klimaatneutraal wil men nu nagaan hoe een platform kan worden opgericht om op een efficiëntere manier te werken – vb. groot depot in Leuven zoeken – men is nog aan het uitzoeken hoe dit kan worden georganiseerd.
- Heel wat jeugd- en welzijnsorganisaties zijn bezig met voedseloverschotten – maar dit is niet hun kerntaak. Ze kunnen zelf geen werkkracht hier tegenover stellen die van alles op de hoogte is, het zijn in de eerste plaats opvoeders.
- Vraag en aanbod moeten beter op elkaar worden afgestemd en er is meer samenwerking tussen de organisaties nodig. Bij een grote aanbieding is het soms de eerste die aankomt die alles meeneemt ... dit zou beter moeten worden afgesproken. Bij de bedrijven kan men ook niet verwachten dat zij de verdeling beter zouden doen want voor sommige bedrijven is het voedsel echt nog afval waar ze zo snel mogelijk van af willen.
- Momenteel is er te weinig samenwerkings-tijd om er op een hoger niveau mee bezig te zijn en dit te organiseren. We moeten de mensen rond de tafel krijgen om te kijken wat hieraan kan gedaan worden.

Troeven

- Het “erkennen” van de distributieplatformen door de overheid/koepels kan ook helpen om “erkend” te worden als partner op het terrein bij de bedrijven. Dit zou de gesprekken zeker vooruit helpen.

-

Bespreking

- Volgens FI Log ontbreekt hier vooral publiciteit. Schenkingen moeten meer “in the picture” gezet worden. Kies de “retailer van de maand”! Ontwikkel websites! Voer positieve campagnes met de overheid – nvdr deze week is de website www.voedselverlies.be gelanceerd en er was de “30 dagen voedselwinst” campagne ... maar, wordt opgemerkt: sommige bedrijven willen ook helemaal geen publiciteit. Dit vereist dus een voorzichtige case-per-case benadering.

Kortrijk (OCMW)

Uitdagingen

- Het is niet de bedoeling om een ‘business’ uit te bouwen op iets wat er eigenlijk niet zou mogen zijn nl. voedseloverschotten. Het is belangrijk dat deze dimensie deel uitmaakt van een groter geheel. Daarom willen we inzetten op een inclusieve voedselstrategie voor Kortrijk en omstreken, waarvan omgaan met voedseloverschotten een onderdeel is.
- Benadrukt dat het heel belangrijk is om niet alleen in te zetten op de sociale herverdeling van voeding (er is overigens voldoende aanbod van voedseloverschotten) maar ook op het voorkomen van verlies, het promoten van gezonde voeding en “empowerment” van kansarmen. De eindgebruiker is een actieve speler, een sociale actor en het is belangrijk deze ook zo te benaderen.
 - o Het gaat om meer dan het herverdelen. De omslag van aandacht voor opslag en logistiek naar wat echt gebruikt wordt van de voedseloverschotten is belangrijk. Met de partners wordt ook bekeken hoe gezonde voeding op het bord kan komen van mensen die het nodig hebben.
- Personeelskost is duur – artikel 60ers inschakelen helpt, maar met de vrijwilligers is wel een probleem: ze worden schaarser en ouder? Hoe jonge vrijwilligers vinden? Kunnen we de kansarmen er zelf bij betrekken? (maw ook sociale doelstelling). De financiering is o.a. daarom ook een uitdaging. Er zijn financieringsmogelijkheden via vb. het Streekfonds, de Provincies maar er is ook interesse en expertise bij bedrijven en vb. de transportsector. Het is heel belangrijk om een lokaal netwerk op te bouwen waar men een beroep op kan doen. Een voorbeeld hiervan zijn de diepvriezers: vaak zijn die oud en duur. Bij het zoeken van betere toestellen kunnen bedrijven meegenomen worden.
- Inschakelen van art 60ers is een mogelijkheid maar geeft de uitdaging om zinvolle opleidingen te kunnen geven inzake sociale tewerkstelling en doorstroom naar het reguliere circuit

- Een andere uitdaging is complementair werken. Met Foodloose (een project van het Streekfonds) is een grote koelwagen aangekocht door de verschillende partners. Die wordt dan ook ingezet voor ten voordele van kleinere organisaties. Voedselverdeelorganisaties zitten zelf immers met een beperkt aantal vrijwilligers. Hierdoor stellen er zich geen grote transportproblemen voor grote hoeveelheden meer, maar die grote koelwagen wordt nu ook gebruikt voor kleine transporten ...

Troeven

- Vooral de samenwerking en de sociale werking. Er is een goed contact met de Voedselbank West-Vlaanderen en men werkt samen met een 20-tal organisaties . Met het project Food Act doen ze niet wat anderen al doen, maar werken complementair. Ze voorzien zelf geen depot maar zetten in op het afstemmen van vraag en aanbod. Er is samenwerking op verschillende echelons. Food Act is een soort aanvullend netwerk op bestaande organisaties.
- Men moet werken op verschillende niveaus. Er is een soort Flowchart van wat op welk niveau best verdeeld wordt. Soms moet er een structurele oplossing gevonden worden. Ze halen nu een 800 à 900 broden per week op. Dit vergt een specifieke aanpak. Van een aanbieder moet men bijvoorbeeld “alles of niets” meenemen. Dit kan opgelost worden door overleg op lokaal vlak: wie kan alles meenemen en verdelen naar de anderen ? Ze werken met week-schema's, een rooster van organisaties die in die week beleverd worden met lokale producten (markten) volgens het principe van ophaling en directe levering. Men schat dus per organisatie in wat kan herverdeeld worden, en enkel dat wordt meegenomen. Uitdaging is nu om de vele overschotten die nog blijven liggen ook nog mee te kunnen nemen en te herverdelen. Ook moet er een onderscheid gemaakt worden tussen droge / verse voeding die een verschillende behandeling vergen. De oplossing voor dit soort problemen ligt op het lokale niveau.
- Vooral “de omslag van tonnen naar grammen” is een probleem: de grote hoeveelheden die worden ingezameld moeten uiteindelijk landen op de borden van de mensen ...
- Een distributiecentrum op regionaal niveau zou ook een oplossing kunnen zijn. Er wordt momenteel nagegaan hoe dit vorm kan krijgen.

Bespreking

- FI Logistics merkt op dat een bepaalde centralisering (centraal platform) nodig is omwille van efficiëntie en kostprijs. Er zijn ook heel wat synergiën mogelijk tussen de werkingen van de verschillende actoren hier, deze moeten gevonden worden en hierop moet worden ingezet.

- Wat we zeker moeten bekijken zijn de rondes van de reguliere distributie (supermarktketens) – die komen leeg terug – misschien zijn daar afspraken mogelijk. En bij uitbreiding van dat idee: is er misschien nood aan een “logistieke Schenkingsbeurs” waardoor afspraken mogelijk worden gemaakt over beschikbare voertuigen – bepaalde trajecten en opslagcapaciteit?
- Het is nodig een goede balans te vinden tussen wat regionaal moet aangepakt worden en wat lokaal. De supermarkten bijv. zijn zeer verspreid gelegen en de distributie van hun overschotten moet op lokaal niveau worden aangepakt. Bepaalde bewegingen hebben geen externe logistiek nodig zoals organisaties die met de winkel in de buurt samenwerken. Ook dit soort samenwerking moet gestimuleerd worden. We mogen niet alles willen centraliseren en vanuit een logistieklogica benaderen.

Kempen

Uitdagingen

- De werking is hier in opstart. Men gaat samenwerken met de Intercommunale IOK (29 gemeenten, gaan momenteel na wat de mogelijkheden zijn).
- De Kringwinkel heeft een kringkruidenier geopend (ze gaan in 3 jaar tijd na of dit kan lukken) en ze hebben de sociale kruidenier van OCMW Heist-op-den-Berg overgenomen. Er zijn nog vragen gekomen om sociale kruideniers op te zetten in de regio. Vandaar dat de nood komt aan een bovenplaatselijk platform. Men denkt aan “kring-kruideniers” maar ook over het inschakelen van “uggly foods” en korte keten producten. Een kringkruidenier richt zich niet alleen tot OCMW-klanten maar ook naar een ruimer publiek (stockgoederen). De bedoeling hiervan is mensen anders te laten denken over voedsel en voedseloverschotten. Het is onzeker wat de reactie zal zijn van andere actoren? Vraag is of het wel haalbaar is voor een openbaar bestuur (waarmee ze in deze initiatieven samenwerken) om stockgoederen te verkopen.
- Een bovenplaatselijk platform is eveneens aangewezen om grote producenten als LU te benaderen.
- Men signaleert dat in de toekomst de tewerkstelling van art 60-tigers mogelijk op de helling staat.
- Hoe gaan we om met kleine voedselverdelers? Zo zijn er religieus geïnspireerde organisaties ... zoals in Heist op den berg: – evangelische kerk staat er in voor verdeling maar er is een kerkdienst aan verbonden... Interwaas merkt op dat dat voor hen geen probleem is zolang ze in orde zijn met de voedselveiligheid. Kortrijk merkt op dat zij met de organisaties waarmee ze samenwerken gesprekken aangaan over begeleidende maatregelen voor hun klanten (en niet enkel bedelen van voedsel), die uitmonden in een samenwerkingsovereenkomst. Dit is een forum waar het dwingende karakter van activiteiten ter sprake kan gebracht worden.

Troeven

- Het kunnen uittesten van een kringkruidenier.
- Samenwerking met OCMWs en IOK
- Men ziet het ontstaan van “sociale campussen” op het terrein rond Kringwinkels: met tewerkstellingsinitiatieven, openschool, kringkruidenier of sociale kruidenier, bioboer tijdens de marktdag, ... en een interessante interactie tussen de verschillende initiatieven

Gent

Uitdagingen

- Het gaat om een samenwerking tussen verschillende diensten van de stad (leefmilieu, sociale tewerkstelling) en ocmw (armoede)
- Gent heeft een beroep gedaan op Komosie om haar toekomstige werking voor te bereiden. Er werden drie scenario's uitgewerkt (1 - Ophalen en direct verdelen van voedseloverschotten (cf. Food Act Kortrijk), 2 hetzelfde als 1 maar met opslag – en 3: de vorige plus verwerking van overschotten). Het tweede (opslag en verdelen) werd verkozen om overschot toch even te kunnen opslaan, in het najaar wordt men operationeel.
- Uitdagingen: het objectiveren van de verdeling – verschillende actoren zijn immers vragende partij?
- Hoe het vervoer zo kort mogelijk houden – hoe organiseren?

Troeven

- Project is financieel oké.

Slaatje praatje

Uitdaging

- Slatje Praatje is een samenwerking van 5 landelijke gemeenten, een kleine speler die vooral mikt op lokale samenwerking (bakker, supermarktje, boer, ...). Ze werken met een kleine rondrijdende camionet en met vrijwilligers en art 60-tigers.
- Voor hen is het vooral een kwestie van afwegen: is het de moeite om een overschot te gaan halen als het ver rijden is? Samenwerking met veiling BelOrta is mogelijk maar het gaat dan wel om grote hoeveelheden – en dat is een drempel om naar BelOrta te stappen, is niet zo interessant voor een initiatief met 5 gemeenten. Er zijn wel gesprekken aan de gang met Interwaas om samen te werken voor de bevoorrading van een aantal producten omdat ze in elkaars buurt liggen. Interwaas merkt op dat ze geld krijgt om bij BelOrta fruit te gaan halen. Er kan nagegaan worden of dit kan veralgemeend worden.
- De uitdaging blijft vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

Bespreking:

- Er is duidelijk een verschil tussen aanpak die nodig is in vb. Gent of Antwerpen en meer kleinere gemeenten. Heel verschillend logistiek verhaal. Slaatje Praatje is een mooi initiatief op meer landelijk gebied.

Flanders logistics

- Heeft helaas nog maar 6 weken tijd voor het project, dan loopt financiering af maar Pierre Hazard kan zich nog vrijmaken om bij iedereen te komen kijken.
- Raadt ons aan maximum 3 à 4 platforms op te richten en aan de slag te gaan want er zit heel veel potentieel in deze groep.
- Een relatief gecentraliseerde organisatie is nodig. Omvang die toelaat om meer leveranciers te ondersteunen.
- Zij zien vooral mogelijkheden in het beheer van de opslagruimte, de handling en raden aan om ook de mogelijkheid om te functioneren als ophaalpunt waar grote leveringen kunnen worden opgehaald, te onderzoeken
- Is er synergie te vinden met Kringwinkels die reeds logistiek uitgerust zijn?...

4) Vervolgtraject

Er wordt in eerste instantie een verslag gemaakt van dit event. De deelnemers wordt gevraagd om het ontwerp-verslag na te lezen en opmerkingen te geven.

Waar is nood aan?

1) het knelpunt logistiek aanpakken is prioritair

2) Synergiën nagaan tussen de verschillende platformen

3) Onderzoeken of en hoe een gezamenlijke aanpak mogelijk is tussen de verschillende initiatieven, hier rond de tafel, zodat bedrijven met 1 stem kunnen worden benaderd. Hiervoor is een zekere "erkenning" nodig om zwaarder te wegen in de onderhandelingen. (Komosie meldt alvast dat er binnenkort een persoon bijkomt die 1 dag per week zal kunnen besteden aan het zoeken van bedrijven die willen samenwerken met de Schenkingsbeurs)

4) verder informatie delen (tips en tricks, subsidiemogelijkheden en ondersteuningsmogelijkheden ...) en beleidsaanbevelingen doen

Workshop 30 juni 2016 - Distributieplatformen en logistiek

Aanwezig

Lokale actoren:

- Interwaas (Ria Van Gucht); Stad Antwerpen (Joke van Dyck); Wissel / LKN 2030 (Laurent Dupon); OCMW Kortrijk - project Foodact (Arnout Vercruysse); Kringwinkel Zuiderkempen (Dirk Ceulemans); Pol Goris (OCMW Herentals, Kringkruidenier; IOK (Maryse Lambrechts); Bert De Laet (OCMW Sint Niklaas).

Logistieke spelers:

- Jurian Cuppen (Bpost), Karin Bruyr (CityDepot), Pierre Hazard (Phidan)

Vlaams netwerk lokale besturen:

- KOMOSIE (Caroo Torfs), OVAM (Willy Sarlee), LNE (Katleen De Paepe)

Verontschuldigd:

- VLACO (Elfriede Anthonissen). Joke Van Cuyck en Veroniek Lemahieu (OVAM), Depot Margo (Karel bollen)

Inleiding

De problematiek van de voedseldistributieplatformen werd op de workshop van 8/3 voor het eerst verkend. Er was duidelijk nood aan de inbreng van logistieke know-how. Vandaar dat we in deze workshop een aantal experts uitgenodigden voor verder overleg. Bpost en CityDepot gingen op deze uitnodiging in. Daarnaast gaf ook Bert De Laet die als OCMW raadslid maar ook als logistiek deskundige, meewerkte aan het project Voedsaam van Sint-Niklaas een toelichting. Bubble Post heeft zich kort voor de workshop verontschuldigd maar blijft wel geïnteresseerd.

Allen hebben aangegeven dat ze nog geen echte ervaring hebben opgebouwd in de logistieke afhandeling van voedseloverschotten, wel in het vervoer van voeding. Het zeer specifieke van voedseloverschotten is dat slechts op het moment van afhaling geweten is over welke producten het gaat en in welke hoeveelheid. Dat vereenvoudigt het proces niet.

Doel van deze workshop is na te gaan of en welke rol deze logistieke spelers (B post, Citydepot, Bubble post) kunnen spelen in het proces van ophalen en verdelen van

voedseloverschotten zodat dit efficiënter kan verlopen en knelpunten kunnen worden weggewerkt.

Hierna volgt een toelichting van de werking van deze verschillende spelers.

Bpost

Ter inleiding:

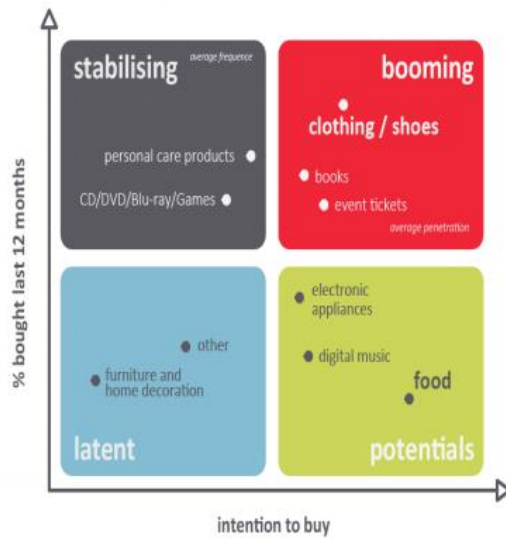
Jurian Cuppen schetst Bpost dat zijn werking verruimde van brieven naar tal van andere activiteiten zoals verdeling van nummerplaten, doktersafschriften, betalingen en tal van andere innovaties.

Food: Zo werd ook gekeken naar de e-commerce en de online bestellingen van voeding. Een groeiende markt met veel potentieel.

because food has a very high potential but yet low penetration

Hiervoor werden speciale verpakings- en transportvormen uitgewerkt (speciale dozen voor droge voeding, verpakkingen met temperatuurgarantie ..). Daarnaast werd ook ingespeeld op het oplossen van het “last mile” knelpunt in steden. Met “Combo”, “Eurosprinters” en de overname van “CityDepot” werden nieuwe innovatieve oplossingen uitgewerkt en er wordt bijvoorbeeld ook meegewerkt aan “Storesquare”.

combo een unieke dienst!

De eindgebruiker:

- online bestellen tmt 24h00
- bij verschillende winkels
- volgende dag thuis levering
- of keuze dag van de week
- levering s'avonds
- betaling bij levering

Geen één kant-en-klare oplossing: Het is duidelijk dat de problemen erg divers zijn. Zo is er soms nood aan oplossingen voor grotere hoeveelheden, soms voor kleinere, soms gekoeld, soms niet ... Er is geen éne-kant-en-klare oplossing meer voor alles, het is maatwerk.

Recurrente vraag van de markt

- Transport van **kleine hoeveelheden** (< pallet), meestal 5-15 bakken
 - Voor een **mix van gekoelde voeding en droge voeding**
 - Met een **FAVV-erkend** proces
 - **Lokaal**, maar ook rondes met afstanden (<80km)
 - Van **B tot B** klanten: levering in/van winkels / lokale retailers / lokale producenten / liefdadigheidsorganisaties
 - Op **regelmatige basis** (wekelijks) met sommige uitzonderingen
-
- **Transport** is nodig maar wordt vandaag **niet gevaloriseerd**
 - Uitdaging zal zijn om financiële middelen vrij te krijgen om professionele transport te financieren

Het probleem is de financiering. De retailers geven immers al de voedseloverschotten en zijn niet direct bereid om verder nog kosten te hebben aan het verdelen ervan maar anderzijds hebben de sociale organisaties niet de middelen om voor die logistiek te betalen.

Voedseloverschot bpost heeft verschillende opties

- Huidige problematiek: geen distributieproces van voedseloverschot met als gevolg dat er veel wordt weg gegooid
- **bpost voorstel**
 - Transport van droge, verse en bevroren voeding via onze speciaal ontwikkelde dozen
 - FAVV goedgekeurde voedsel distributieproces met systematische controle van de temperatuur
- Verschillende logistieke mogelijkheden
 - **Snel en makkelijke** oplossing via het filiaal **Eurosprinters**
 - **Lastmile oplossing in steden via CityDepot**
 - **Uitbreidbare** oplossing via onze gespecialiseerde dienstverlening **Combo**

**Professionele en doeltreffende
Nationale** ophaling van voedseloverschotten

13

Men kijkt hierbij ook naar de overheid die financieel zou kunnen steunen en zo een belangrijke bijdrage zou kunnen leveren aan de oplossing van de logistieke knelpunten verbonden aan het vervoeren van voedseloverschotten.

CityDepot

Ter inleiding:

CityDepot is sinds vorig jaar een volle dochter van Bpost. Na de start in Hasselt werd snel uitgebreid naar andere steden. Men is nu actief in Hasselt, Charleroi, Luik, Leuven, Antwerpen, Gent, Brugge, Aalst, Kortrijk Deze snelle groei kon worden geconsolideerd door de samenwerking met Bpost. Beide werken complementair.

Broad Range of Value Added Services

Diensten:

- CityDepot heeft zijn werking ook inhoudelijk uitgebreid. Niet alleen stockage en “comfort delivery” (leveren op het tijdstip dat men wil) maar ook het transport van afval (papier, glas, plastic) valt nu onder de activiteiten. Bij deze “reverse logistics” is het belangrijk alle stromen bij elkaar te brengen en daarbij is planning cruciaal.
- Men werkt commercieel maar ook zo “duurzaam” mogelijk (zo wordt ook sociale tewerkstelling ingezet) en zo neutraal mogelijk (er wordt beroep gedaan op lokale ondernemers als die beschikbaar zijn. Vb. als er fietsen nodig zijn, wordt een lokaal bedrijf met fietskoeriers ingeschakeld).

Food logistics

- Fresh
- NPCC

- Food logistics: Men is ook gestart met het vervoeren van verse voeding (tussen 2 en 6°) dat meer en meer gevraagd wordt. In het NPCC project (van Vlaio) werd bekeken hoe men door goede voeding te bezorgen ondervoeding bij ouderen kon tegengaan. Het Business model is af. Nu wordt een piloot opgestart in Brugge, Roeselare. Er wordt samengewerkt met nieuwe initiatieven zoals Storesquare.

Bespreking

Wat zou CityDepot kunnen doen voor lokale besturen die een distributieplatform willen opzetten?

- CityDepot zou vb. een “planner” bij een lokaal bestuur kunnen zetten om hen te helpen met het uitstippelen van routes
- er kunnen ook shuttles worden georganiseerd tussen de verschillende steden waarbij transporteurs die “brengen” ook “meenemen”

Algemene opmerking:

- het komt erop aan om transporten te groeperen. De prijs is immers afhankelijk van het volume. Door te bundelen kan de prijs gedrukt worden.
- het zou bijzonder interessant zijn om de diverse transporten in Vlaanderen te “mappen” en te zien wat naar waar gaat, waar de gaten liggen enz ... waar centralisatie mogelijk is

Bert De Laet

Ter inleiding:

Bert is OCMW raadslid in Sint-Niklaas en werkt mee met VoedSaam. Daarnaast werkt hij in de logistieke sector en vanuit die ervaring reikt hij een aantal nuttige handvaten aan:

Outsourcing en insourcing: hierin is het belangrijk de verschillende niveaus te onderscheiden:

- 1PL (“first party logistics): zelf doen , service belangrijk, onvoorspelbaar (vb. Waasland: samenwerking met kringwinkel)
- 2/3PL: transporteur om de hoek die paar vrachtwagens heeft, kwaliteit belangrijk, minder met plannen bezig (Vb. Waasland: vaste frequentie, niet gevoelige goederen)
- 3PL: vooral met oplossingen op logistiek vlak bezig
- 4PL: controletoeren van waaruit alles wordt beheerd over heel België. Deze helicoptervisie is heel belangrijk om het geheel te overzien. Transparantie is hier een voordeel, betere organisatie van transport wordt hierdoor mogelijk. Misschien is hier een koppeling mogelijk met de Schenkingsbeurs?

Voor wat betreft de “**tenders**”. Indien men elke donderdag een transport heeft kan men een aantal firma's aanschrijven voor offertes. Het is belangrijk om veel details vooraf mee te geven om samenwerking zo vlot mogelijk te laten verlopen (wagen-type, frequentie en volume, KPI kwaliteit, besteltermijn, andere afspraken zoals wachttijden, annulatiekosten, wijzigingen ...)

Transportbeurzen: er zijn al heel wat tools beschikbaar waarmee men op zoek kan gaan naar transportmogelijkheden

Transportbeurzen

Wat? on-line tool waar je transporteurs kan vinden die leeg komen:

- www.teleroute.be
- www.timocom.nl
eenmalig 175 euro + 259,9 euro/maand
- www.trans.eu
981 euro/jaar
- cargotrax.eu
199 euro/jaar - wel slecht imago

OPM_ EPS-meeting

In de praktijk moeten op veilingen zoals BelOrta de voedingswaren overgeheveld worden in allerlei bakken, kratten, een overslag die heel tijdrovend is.

Met EPS (<http://www.europoolsystem.com/nl>) zal hier bekeken worden of er niet efficiënter gewerkt kan worden en welke verbeteringen mogelijk zijn. Deze vergadering gaat door op 7 juli (9u) “meeting EPS” om na te gaan of er in deze geen verbeteringen mogelijk zijn.

Kringwinkel Zuiderkempem

Ter inleiding:

Dirk Ceulemans van de Kringwinkel Zuiderkempem geeft aan dat ze nog geen effectieve ervaring heeft met een distributieplatform. We hebben wel 2 kruideniers, een foodatelier en één project “1 euro maaltijden” dit alles in samenwerking met verschillende ocmw's.

Werking en knelpunten:

- De Kringwinkel heeft een fijnmazig logistiek net binnen zijn eigen werkingsgebied. Maar de capaciteit daarvan is volledig volzet (al vele jaren geen groei meer in erkenningen tewerkstelling, knelpunten bij toeleiding personeel bij nieuwe maatwerkdecreet, personeel met hoger profiel zoals chauffeur is moeilijk te vinden, ...)
- Indien extra activiteiten aangevat worden (zoals distributieplatform): wie draagt kosten voor personeel, transport, stockage?
- Wat met extra kosten door bijzondere vereisten voedseltransport en stockage? (Koeling, vries, voedselveiligheid, snelheid vervallen van producten ...)
- Om die reden hebben wij IOK afvalbeheer aangesproken (naar voorbeeld Waasland). Onze vraag is daar in onderzoek.
- Wij hebben tegelijk ook een bevraging laten doen bij onze OCMW's, over de benutting van FEAD goederen. Vele OCMW's maken hier geen gebruik van. Het is voor hen niet evident om dit logistiek en qua medewerkers rond te krijgen. Ook hier ligt een uitdaging / kan voor een distributieplatform.
- Financiering voedselafvalproblematiek: niet betaalbaar voor de "klant", niet voor de sociale organisaties... Misschien middelen vanwege OVAM?

Nabespreking

Na de voorstelling van de verschillende initiatieven volgt een korte nabespreking. Vragen zijn: Welke lessen kunnen geleerd worden?, welke van de voorgestelde diensten zijn nuttig, welke stappen moeten nu verder gezet worden?

Hieronder een samenvatting van de reacties:

- het zou **nuttig** zijn om de **middelen** die nodig zijn om te komen tot een meer professionele aanpak van distributie en stockage **op te lijsten**. Dan kunnen we zelf een voorstel uitwerken van al de maatregelen die we mogelijk/wenselijk achten en waarmee naar de overheid kan gestapt worden. Zo is bijvoorbeeld het vernietigen van voedsel fiscaal aftrekbaar van vennootschapsbelasting en schenkingen momenteel nog niet. Er is bijvoorbeeld ook het probleem van papieren en pasjes bij de veilingen. Wij kunnen dergelijke dingen ophijsten en aankarten bij de betrokken (overheids)instanties.
- er wordt opgemerkt dat de **input** van de experts wel **interessant** en nuttig is **maar** minder duidelijk is de vraag **hoe** lokale besturen hier nu **verder** mee moeten. De wereld van de logistiek en de wereld van de sociale economie liggen duidelijk ver uit elkaar. En logistiek is nu eenmaal duur. Voor een koelwagen loopt de kost snel op tot 60 euro per uur en dat is niet te betalen voor lokale besturen/OCMW'/vzw's die zich inzetten om de voedseloverschotten te verdelen. Omdat de kost van het voedsel veel lager is dan de transportkosten en men de vraag zou kunnen stellen of het soms wel verantwoord is, hebben we er alle belang bij om dat transport zo kort en efficiënt mogelijk te organiseren. Het komt erop aan die twee werelden dichterbij elkaar te brengen en te zoeken naar mogelijke pistes en afstemmings- en samenwerkingsmogelijkheden. Die moeten niet per se financieel zijn: het kan ook gaan om kennisoverdracht.
- In die zin zou een **proefproject** kunnen worden opgezet om al de mogelijke belemmeringen en hinderpalen te onderzoeken, maar ook te kijken naar oplossingen. Daarbij moet men ook oog hebben voor de voordelen (sociale inclusie, "mensen leren vissen", opleidingen voor laaggeschoolden , doorstroommogelijkheden....).
- **In welke mate kan de distributiesector zelf ook bijdragen** in logistiek? Er duiken qua houdbaarheidseisen ook langs die kant (te vermijden) problemen op. Hierover plant Komosie al overleg met Comeos. Er wordt in deze gepleit om hier vooral te focussen op de goede voorbeelden en de communicatie hiervan zal de minder goede voorbeelden wel aanzetten om dat goede voorbeeld te volgen.
- Grotere bedrijven willen liefst **één contactpunt**. **Hoe** pakken we dit aan?

- In dit verband zijn er al goede voorbeelden in ontwikkeling bij Colruyt waar gewerkt wordt met vaste planningen per maand en lijsten van wie wat komt ophalen, maar dit is op zeer lokaal vlak.
- Op bovenlokaal vlak is de Schenkingsbeurs momenteel aan het bekijken in welke mate zij deze rol zouden kunnen opnemen. In West-Vlaanderen denkt men aan het oprichten van 2 à 3 platformen die deze bovenlokale rol zouden kunnen opnemen i.s.m. de provinciale Voedselbank. Een knelpunt hierbij is dat niet alle sociale organisaties bij de Voedselbank kunnen aansluiten o.w.v. verschillende aanpak waardoor het risico bestaat dat er twee systemen naast elkaar ontstaan.

Tot slot

Beide workshops hebben duidelijk gemaakt dat het logistieke vraagstuk hét vraagstuk is. De Vlaamse overheid zal dit dan ook verder onderzoeken. De conclusies van de twee workshops zullen daarbij als leidraad gebruikt worden.

Bijlage 1: lokale distributieplatformen in Vlaanderen

1) Interwaas “VoedSaam” - Centraal Voedseldepot Waasland

Interwaas heeft het project ‘VoedSaam’ opgezet met de bedoeling een distributieplatform voor voedseloverschotten uit te bouwen voor de regio. Sinds vorig jaar halen ze groenteoverschotten op in de BelOrta-veiling voor een 4-tal organisaties. Ze zijn dit nu verder aan het uitbreiden, waartoe ze een aparte vzw oprichten.

Ze hebben de vraag gesteld om uitwisseling te organiseren tussen gelijkaardige initiatieven d.w.z. allerlei vormen van distributieplatforms die momenteel aan het ontstaan zijn op provinciaal, regionaal of stadsniveau. In een aantal gevallen is het de lokale overheid die dit organiseert, in andere gevallen is dit het middenveld die dit organiseert.

<http://www.interwaas.be/>

<http://www.interwaas.be/projecten/voedsaam>

Contact

Ria Van Gucht: ria.vangucht@interwaas.be 03/780 52 31

Filip Deproost: filip.deproost@interwaas.be 03/780 52 33

2) Depot Margo

Rimo Limburg heeft met steun van de Vlaamse overheid het sociale distributieplatform Depot Margo geopend op 22 oktober 2015, gelegen in Diepenbeek. Dit platform zorgt voor het centraliseren, verdelen en aanbieden van basisproducten aan maatschappelijk kwetsbare personen. Via een sociaal distributieplatform voor voeding, onderhouds- en verzorgingsproducten willen we de overschotten beperken en verdelen onder mensen in armoede. Indirect willen we zo bijdragen aan een gezondere levensstijl.

Het distributieplatform staat in het midden tussen leveranciers en afnemers. Ze investeren veel tijd in het uitbouwen van goede relaties met beiden. Aan de afnemerszijde hebben ze via het Trefpunt Armoede een sterke band met 11 Limburgse armoedeverenigingen. Ze onderhouden contact met 36 Limburgse Vincentiusconferenties. Via de Voedselbank staan deze in voor het merendeel van de voedselhulpverlening en bereiken ze maandelijks bijna 10.000 mensen in armoede. Ze leggen ook gerichte contacten met migrantenorganisaties om beter inzicht te krijgen in ‘gekleurde’ armoede en hun hulpinitiatieven. Ze combineren aankoop van voeding met verzamelen van voedseloverschotten

<http://www.rimo.be/nieuws/rimo-magazine-depot-margo>

<http://www.rimo.be/distributieplatform>

Contact

Karel Bollen
Ginderoverstraat 143 - 3590 Diepenbeek
T 011 27 27 90 - M 0497 58 43 68
karel.bollen@rimo.be

Linda Bleukx
Ginderoverstraat 143 - 3590 Diepenbeek
T 011 27 27 90 - M 0498 88 06 37
linda.bleukx@rimo.be

3) FoodAct Kortrijk

De Stad Kortrijk bouwde de afgelopen jaren heel wat expertise op in de strijd tegen voedselverlies. Dit in samenwerking met diverse lokale actoren zoals voedselhulpinitiatieven, caritatieve verenigingen, lokale marktkramers, landbouwers, handelaren, horeca, de voedselbank, groothandelsmarkten en veilingen. De insteek was in hoofdzaak om gezonde voeding dichterbij mensen in armoede te brengen. In praktijk ging het vooral om de organisatie van logistieke steun tussen aanbieders en afnemers (vooral voedselhulpinitiatieven) van voedseloverschotten, via de uitbouw van een voedselhulpteam ism sociale tewerkstellingsinitiatieven. De focus lag tot op heden dus op het sociaal herbestemmen van voedseloverschotten (groenten, fruit en brood).

Contact

Arnout Vercruysse
Projectmedewerker Food-Act
OCMW Kortrijk
Damastweversstraat 3 | 8500 Kortrijk
TEL **056 24 41 43** | GSM **0473 86 27 92**
arnout.vercruysse@kortrijk.be | foodact@ocmwkortrijk.be

Piet Lareu
piet.lareu@kortrijk.be

4) Sociale Kruidenier Vlaams Brabant

De Sociale Kruidenier Vlaams-Brabant cvba-so wil het recht op gezonde, betaalbare en duurzame voeding garanderen voor iedereen, met bijzondere aandacht voor mensen uit kansengroepen.

De Sociale Kruidenier is gegroeid als een alternatief voor traditionele voedselbedeling. Ze willen verder gaan in de bestrijding van armoede, verspilling tegengaan en het beleid beïnvloeden.

Dit doen ze door een netwerk van winkel- en afhaalpunten uit te bouwen, die steeds gekoppeld zijn aan een lokale sociale organisatie om zo ontmoeting, vrijwilligerswerk en vorming te kunnen organiseren.

Momenteel telt de Sociale Kruidenier Vlaams-**Brabant twee winkelpunten en één afhaalpunt in Leuven centrum**. Het doel is echter om de werking uit te breiden in heel de provincie Vlaams-Brabant.

Contact

Sigrid Sypré

Sigrid.Sypre@risovlb.be

Kirsten Saenen

kirsten.saenen@risovlb.be

info@socialekruideniervlb.be

T 016 46 85 10 | M 0497 78 98 97

Riso Vlaams-Brabant vzw

Eenmeilaan 2 | 3010 Kessel-Lo

www.risovlb.be

<http://socialekruideniervlb.be/>

5) Stad Gent

Gent en garde is een initiatief van Stad Gent en wil door in te zetten op lokaal, lekker en duurzaam eten de milieu-impact van ons voedselsysteem drastisch terugdringen. Gent en garde ondersteunde of ontwikkelde daartoe initiatieven om meer producten uit de korte keten in de stad te krijgen, om ruimte vrij te maken voor duurzame stadslandbouw, om voedselafval terug te dringen en voedseloverschotten weg te werken en om duurzame allianties te smeden tussen al wie met voeding te maken heeft.

De Stad Gent heeft een plan uitgewerkt om de sociale organisaties in de stad logistiek te ondersteunen in het ophalen en gebruiken van voedseloverschotten. Er is daartoe ook een afspraak gemaakt met de REO-veiling in Roeselare. Zij zullen een distributieplatform faciliteren.

<http://www.foundationfuturegenerations.org/nl/portal/gent-en-garde>

<https://gentengarde.stad.gent/>

<https://klimaat.stad.gent/nl/themas/eten>

<https://klimaat.stad.gent/nl/urban-smart-farm-wint-korte-keten-wedstrijd>

Contact

Gaetan Borgonie Gaetan.Borgonie@ocmw.gent

Katrien Verbeke katrien.verbeke@stad.gent

6) Slaatje Praatje

'Slaatje praatje' is een samenwerkingsverband met het OCMW van **Berlare, Laarne, Waasmunster en Wichelen**. De 'mobiele' winkel is tweewekelijks gestationeerd op de OCMW-campus en verkoopt voedingswaren, fruit, groenten en niet-voedingsproducten aan zeer democratische prijzen. De winkel biedt tevens een aantal gratis gezonde producten aan. 'Slaatje Praatje' is geen klassieke supermarkt waar je binnen en buiten wandelt. Het is een ontmoetingsplek en het instrument bij uitstek om sociaal isolement tegen te gaan. Reeds een uur voor de opening van de wagen staan cliënten met elkaar een praatje te maken. Op deze manier worden ervaringen en inzichten gedeeld en voelt men zich niet meer alleen in zijn situatie. Ook de maatschappelijk werker neemt even de tijd om een koffie mee te drinken. Zo komt hij/zij eens op een andere, niet formele manier, in contact met de cliënt. Een perceptie met een wereld van verschil...

De besturen van deze vier Oost-Vlaamse OCMW's beslisten via een samenwerkingsakkoord om zes jaar lang het nodige budget uit te trekken voor de goede werking van een mobiele sociale kruidenier. De administratieve basis ligt in het sociaal huis van Berlare terwijl de goederen worden opgeslagen in Laarne. **De gekochte marktwagen rijdt elke 14 dagen langs de vier OCMW 's. Een bestelwagen wordt geleased via privésponsoring. Voor dit project hebben de OCMW's een half-tijdse kracht angeworven voor de wagen, aangevuld met logistieke steun via tewerkstellingen artikel 60 § 7.**

Het project ontvangt als sociale economie met bijzondere aandacht voor gezonde voeding, subsidie van de POD MI. De gratis producten van het Europees Fonds worden aangevuld met producten uit Colruyt en de vzw Goods to Give die een schakel vormt tussen de ondernemerswereld en de sociale organisaties. Ze leveren niet-voedingsproducten uit overstock die voor een prikje worden aangekocht en aan 15 % van de marktprijs worden verkocht. De producten van het Belgische Interventie- en

Restitutiebureau (BIRB) en de groenten van de veiling zijn gratis. **Ondertussen zijn er ook samenwerkingsverbanden gegroeid met de plaatselijke landbouwers.**

Opvallend is ook dat dit project wordt gedragen door OCMW's die geografisch niet aan elkaar grenzen en die voorheen nog nooit hadden samengewerkt. De gemeenschappelijke visie en de drive op de sociale diensten is de lijm voor dit project. Andere OCMW's kunnen toetreden als zij de filosofie van de werking volgen.

Zij verzamelen de producten (aankoop gecombineerd met voedseloverschotten) gezamenlijk en distribueren dit volgens het opgezet systeem. Op deze manier experimenteren ze met de opbouw van een gezamenlijk distributiesysteem voor een meer landelijke omgeving.

Meer info?

Nele Decelle Nele.Decelle@ocmwberlare.be

Rita Coopmans rita.coopmans@ocmwbuggenhout.be

Dirk lissens dirk.lissens@ocmwbuggenhout.be

Groenlaan 1

9255 Buggenhout

tel. 052 33 96 22

<http://www.ocmwbuggenhout.be/website/5-www/297-www.html>

[Het Laatste Nieuws 21/03/2014](#)

<http://www.trefdag.be/gemeentet/Paginas/Gezonder-en-weerbaarder-door-te-winkelen.aspx>

7) Stad Antwerpen

De superette Pax werd afgebouwd en de sociale kruidenier van 't Kiel werd overgedragen aan het Sociaal Winkelpunt. De stad onderzoekt momenteel hoe ze een opslag- en distributiecentrum kunnen uitbouwen ter ondersteuning van de sociale centra van het OCMW en van de sociale organisaties die voedselondersteuning bieden aan mensen in armoede. Dit distributiecentrum zal deel uitmaken van een diensten-centrum gekoppeld aan werkervaringstrajecten voor logistieke medewerkers.

<http://stadslab2050.be>

[low-impact-supermarkt-colruyt.htm](#)

Contact

Joke Van Dijck joke.vandyck@stad.antwerpen.be

Bart Cassauwers bart.cassauwers@ocmw.antwerpen.be

8) Kringwinkel Zuiderkempen

Kringwinkel Zuiderkempen, die momenteel een kringkruidenier uitbouwen en een sociale kruidenier open houden hebben plannen voor een distributieplatform voor de Kempen

Dirk Ceulemans

Tiendestraat 13

2220 Heist-op-den-Berg

Gsm [0474 34 93 71](tel:0474349371)

dirk.ceulemans@telenet.be

Bijlage 2: overzicht logistieke projecten in relatie met voedseloverschotten

“Groene logistiek” Slimme oplossingen voor rendabele en energiezuinige logistiek activiteiten

<http://www.flanderslogistics.be/consulenten/groenelogistiek.pdf>

“Wegwijzer voor een efficiënte en duurzame stedelijke distributie in Vlaanderen” 2013

<http://www.flanderslogistics.be/stedelijkedistributie/wegwijzer.pdf>

CityDepot

<http://www.citydepot.be/>

VIL project “FRESH FOOD LOGISTICS”

<http://vil.be/project/fresh-food-logistics/>

Shop, pick, drive&deliver

<http://devoedingsketenverduurzaamt.blogspot.be/2015/04/shop-pick-drive-deliver.html>

Bubble post

<http://bubblepost.be/bedrijven>